

**FUNDACJA
NOWOCZESNA
POLSKA**

Ministerstwo
Edukacji
Narodowej

wolnelektury.pl

raport

WOLONTARIAT DLA WIEDZY

Uczniowie współtworzą bibliotekę internetową

**Mirosław Filiciak
Olga Sutkowska**

Raport z realizacji projektu „Wolontariat dla wiedzy”
dofinansowanego z Ministerstwa Edukacji Narodowej

Partnerzy:

Helion

2ia

Wydawnictwo
NASZA KSIĘGARNIA
www.naszaksiegarnia.pl

Spis treści

I Raport merytoryczny: „Wypełniając lukę uczestnictwa” - Mirosław Filiciak	5
II Raport organizacyjny - Olga Sutkowska	11
1. Opis projektu	11
1.1 Ogólna charakterystyka	11
1.2 Cele	12
1.3 Zadania	12
1.4 Spodziewane efekty realizacji projektu	12
2. Partnerzy	13
3. Beneficjenci projektu	13
3.1 Lista szkół uczestniczących w projekcie	13
3.2 Rekrutacja	14
4. Sprawozdanie z realizacji poszczególnych zadań	14
5. Sprawozdanie z pracy uczniów na wiki	20
6. Podsumowanie	35
Aneks	36
1. Ankiety	36
2. Przykłady not dla różnych kategorii	38
3. Szablony not dla różnych kategorii	40

I. Raport merytoryczny Wypełniając lukę uczestnictwa

Przemiany technologii komunikacyjnych w istotny sposób zmieniały nasz świat – znosząc niektóre podziały społeczne, ale równocześnie wprowadzając nowe. Niestety, w Polsce myślenie o społeczeństwie informacyjnym często sprowadza się do rozważań nad zapewnieniem młodym ludziom dostępu do komputerów. W takim ujęciu sytuacja naszego kraju wygląda stosunkowo dobrze – jak wynika z raportu *Diagnoza Społeczna 2007*, komputer w domu posiada 62% Polaków, a Internet – 44%. To oczywiście średnia, bo tam, gdzie mieszkają uczniowie i studenci, Internet i komputery obecne są dwukrotnie częściej niż w gospodarstwach, których mieszkańcy już się nie uczą. Jeśli dodamy do tego informację, że pracownie komputerowe w polskich szkołach są coraz lepiej wyposażone, trzeba uznać, że dostępność do platformy technologicznej – główny przedmiot troski w polskiej debacie o tzw. cyfrowym wykluczeniu (*digital gap*) – przestaje być problemem. Równocześnie jednak obserwacja aktywności użytkowników komputerów i Internetu prowadzi do wniosku, że sam fakt dostępu do Internetu nie zmienia pasywnych, biernych konsumentów kultury w aktywnych twórców jej treści. Wspomniana *Diagnoza Społeczna* wskazuje na problem niepokojąco niskich kompetencji w korzystaniu z komputera w naszym kraju – jak się okazuje, zaledwie 7,5% Polaków potrafi korzystać zarówno z programów biurowych, jak i z Internetu. Ten problem nie dotyczy tylko naszego kraju, dlatego w globalnej dyskusji o edukacji czasów Internetu pojęcie wykluczenia cyfrowego zastępuje nowa koncepcja luki uczestnictwa (*participation gap*). Nie dotyczy ona dostępu do technologii, bo w krajach wysoko rozwiniętych przestaje być on istotnym problemem. Kluczową kwestią staje się za to sposób jej wykorzystania – osoby wykluczone z uczestnictwa to te, które mają dostęp do usieciowionych komputerów, ale nie posiadają umiejętności, by wykorzystać je w celu aktywnego zabierania głosu w zmediatyzowanej sferze publicznej – biorąc udział w dyskusjach, tworząc zasoby wiedzy czy dzieląc się z innymi własną twórczością. Wykorzystanie możliwości, jakie daje Internet – medium, w którym użytkownik może być nie tylko konsumentem, ale też wytwórcą treści – może prowadzić do powstania „kultury uczestnictwa”, a więc kultury, której uczestnicy samodzielnie wytwarzają, modyfikują i redystrybuują obiekty medialne i zasoby wiedzy. Nie tylko korzystają z pracy innych, ale też włączają się

w społeczne sieci przepływu informacji. Taka aktywność, poza wymiarem kulturowym, może mieć też istotne znaczenie w przygotowaniu młodych ludzi do wymogów współczesnego rynku pracy – rynku, na którym biegła obsługa narzędzi medialnych, samodzielne wyszukiwanie i ocena informacji oraz umiejętność samokształcenia stanowią podstawę oczekiwań pracodawców. Naprzeciw tym problemom wychodzi projekt „Wolontariat dla wiedzy”, przygotowany przez Fundację Nowoczesna Polska.

Projekt, w którym wzięli udział uczniowie z trzech warszawskich liceów i jednego gimnazjum (liczba uczniów w tych klasach w chwili rozpoczęcia projektu wynosiła 96 osób), został zrealizowany w okresie od 20 listopada do 20 grudnia 2007. Projekt miał charakter konkursowy – dla uczniów, którzy przygotowali najwartościowsze noty lub wykazali największą aktywność w dyskusjach pod hasłami, a także dla autorów najlepszych zadań nadobowiązkowych, przygotowano nagrody rzeczowe. W ramach lekcji języka polskiego uczniowie zostali poproszeni o przygotowanie krótkich not (z biogramami autorów, opisami epok i gatunków literackich) na potrzeby internetowej biblioteki Wolne Lektury, w której publikowane są teksty lektur szkolnych znajdujących się w domenie publicznej. Każdy z uczniów miał – z wykorzystaniem specjalnie przygotowanej platformy wiki – stworzyć trzy wpisy (hasła do opracowania losowano z puli przygotowanej przez organizatorów projektu). Uczniowie przeszli krótkie szkolenia wyjaśniające zasady działania wiki oraz reguły prac nad notami. Oprócz tworzenia „własnych” haseł uczniowie zostali poproszeni również o obserwowanie sześciu not tworzonych przez uczniów z innych szkół i wprowadzanie pod nimi krytycznych komentarzy. Tym samym w trakcie realizacji projektu mieli nie tylko przyswoić zasady działania wiki i ćwiczyć redakcję krótkich notek na podstawie samodzielnie wyszukiwanych źródeł, ale też brać udział – jako komentatorzy i autorzy – w dyskusjach pod hasłami, a więc w „filtrowaniu” tworzonej w ramach projektu wiedzy. Dodatkowo uczniom zaproponowano wykonanie w niewielkich grupach zadania nadobowiązkowego, w ramach którego mieli przygotować na temat jednego z haseł prezentację wykorzystującą inne niż tekst środki oferowane przez Internet, jak np. tagowanie map, przygotowanie filmów, multimedialnych stron internetowych itp. Po zamknięciu konkursu uczniowie wypełnili ankiety (patrz pkt 1 Aneksu), które – w zestawieniu z dorobkiem pozostawionym przez uczniów w Internecie – pozwalają ocenić efekty projektu, poziom zaangażowania uczniów, poznać ich motywacje, a także zebrać sugestie związane z udoskonaleniem projektu pod kątem jego ewentualnej kontynuacji.

Założenia projektu wpisują się w koncepcję edukacji medialnej, a więc przygotowania uczniów do krytycznej analizy treści dystrybuowanych przez środki przekazu oraz samodzielnego tworzenia takich komunikatów. To element kształcenia niemal nieobecny w polskich szkołach, a doceniony choćby przez Komisję Europejską, która powołując Grupę Ekspercką Edukacji Medialnej rozpoczęła działania na rzecz propagowania dobrych praktyk edukacyjnych z jej zakresu. Jak można przeczytać na stronie projektu, prowadzonej przez Media Desk Polska, „Dzisiejsza edukacja medialna, jest w rzeczywistości jednym z głównych warunków aktywnego i pełnego obywatelstwa i jest jednym z kontekstów w którym dialog wewnątrz-kulturowy powinien być promowany. Tak więc edukacja medialna jest fundamentalnym narzędziem do podnoszenia stopnia świadomości wśród odbiorców i konsumentów mediów” (za stroną <http://www.mediadesk.com.pl/?idp=104>). Edukacja medialna ma więc przygotować młodych użytkowników komputerów do funkcjonowania w społeczeństwie, w którym stale rośnie rola mediów: to na nich coraz częściej opiera się uczestnictwo w procesie

politycznym, to one są dziś podstawowym narzędziem pracy w najlepiej opłacanych sektorach gospodarki. To istotne, by „ premia demograficzna”, a więc fakt, że na standardy Unii Europejskiej polskie społeczeństwo wciąż jest dość młode, zaowocowała przygotowaniem do potrzeb rynku pracy raczej posiadających umiejętność samokształcenia i aktywnie korzystających z nowych mediów pracowników wiedzy, a nie taniej siły roboczej. Nie mniej istotna jest kluczowa dla funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego postawa zaangażowania w sferę publiczną – zabierania głosu w sprawach, które dotyczą nas wszystkich. Internet daje taką możliwość. W szerszym kontekście projekt „Wolontariat dla wiedzy” miał więc na celu podjęcie działań aktywizujących uczniów do włączenia się w tworzenie zasobów sieciowych, a równocześnie zdiagnozowanie rozmiarów polskiej luki uczestnictwa. W zamierzeniu autorów przedsięwzięcie mogłoby być programem pilotażowym, w przyszłości – po wprowadzeniu stosownych korekt – na szerszą skalę wykorzystywanym w naszym szkolnictwie. Równocześnie należy podkreślić, że „Wolontariat dla wiedzy” to projekt przeprowadzony z pełną świadomością, że kompetencje jego uczestników wyznaczają – oczywiście w pewnym przybliżeniu – górny pułap umiejętności uczniów w tym wieku.

Nie ma wątpliwości, że uczestnicy projektu nie byli grupą reprezentatywną dla wszystkich polskich uczniów: oferta dotarła do dobrych warszawskich szkół, a więc do młodych ludzi o wysokim jak na polskie realia kapitale kulturowym i ekonomicznym. Aby zbadać, jak bardzo powyżej polskiej średniej plasowali się uczestnicy projektu, w ankietach, które uczniowie wypełniali po zakończeniu konkursu powtórzone zostały dwa pytania z *Diagnozy Społecznej*, czyli dużego ogólnopolskiego badania sprawdzającego m.in. sposoby wykorzystania Internetu przez Polaków. Były to pytania o samodzielne tworzenie i modyfikowanie blogów i stron WWW oraz o publikowanie w Internecie własnej twórczości. O ile – jak wynika z *Diagnozy Społecznej 2007* – statystycznie 26% Polaków tworzyło kiedykolwiek bloga lub stronę internetową, z czego 8% robiło to w ciągu tygodnia przed badaniem, to wśród uczestników „Wolontariatu dla wiedzy” odsetek ten wyniósł – odpowiednio – blisko 60% i przeszło 14%. Jeśli chodzi o publikowanie w Internecie własnej twórczości, taką aktywność deklarowało 23% uczestników badania *Diagnoza Społeczna 2007* (z tego w ciągu tygodnia przed badaniem 8%) i aż 53% ankietowanych uczestników „Wolontariatu dla wiedzy”, z czego ponad 17% w ciągu tygodnia przed badaniem. Potwierdza to tezę o znacznie wyższej aktywności medialnej uczestników projektu. Czego więc „wiedukowani medialnie” uczniowie warszawskich szkół nauczyli się podczas projektu?

Spośród 96 uczniów czterech objętych projektem klas, przynajmniej jedną notę przygotowało 79 osób, a większość przygotowała wszystkie trzy. W dwóch klasach z zadania stworzenia trzech not wywiązało się 100% uczniów, a największe dysproporcje pomiędzy zakładaną liczbą uczestników a ich realnym udziałem miały miejsce w klasie gimnazjalnej – tu noty stworzyło zaledwie 11 z 24 uczniów. Być może jest to sygnał, że młodzież młodsza od licealnej nie posiada wystarczających kompetencji do udziału w podobnych projektach; czynnikiem demotywującym mogła okazać się też konieczność współpracy i w pewnym sensie także rywalizowania ze starszymi uczniami z liceów. Istotny wpływ na aktywność gimnazjalistów mógł wywrzeć również fakt, że ich klasa najpóźniej dołączyła do projektu, a w konsekwencji uczniowie mieli zdecydowanie mniej czasu na pracę niż przedstawiciele innych szkół. W efekcie w ciągu miesiąca wszyscy uczestnicy projektu spośród 269 not do przygotowania, opracowali 225 wpisów. Warto podkreślić, że większość not zebrała pozytywne oceny zarówno nadzorujących swoje klasy nauczycieli, jak i zaangażowanych

w „Wolontariat dla wiedzy” ekspertów. Pozytywnym sygnałem może być opinia jednego z nauczycieli, który uznał, że w pracę nad notami bardzo zaangażowali się też słabsi uczniowie, choć w innych klasach było odwrotnie – w Internecie najaktywniej pracowali uczniowie uzyskujący najlepsze oceny i najaktywniejsi podczas lekcji. Interesującym wnioskiem płynącym z opinii nauczycieli jest potraktowanie projektu jako swoistego narzędzia pozwalającego zdiagnozować braki w edukacji uczniów, jak np. trudności w selekcjonowaniu informacji, które szczególnie widoczne były w notach biograficznych – niejednokrotnie obok kluczowych faktów pojawiały się w nich informacje mało istotne. Z ankiet wypełnionych przez uczniów wynika zresztą, że być może całe przedsięwzięcie odniosło większy sukces jako innowacyjna forma pracy na lekcjach języka polskiego, niż jako projekt powiązany z edukacją medialną. Spośród 77 uczniów, którzy wypełnili ankietę, ponad połowa stwierdziła, że przed szkoleniem potrafiła korzystać z mechanizmu wiki. Równocześnie jednak aż 73% ankietowanych uznało, że biorąc udział w projekcie powiększyło swoją wiedzę z języka polskiego. Uczniom podobało się, że robili „coś innego”, odmiennego od codziennych praktyk szkolnych, „coś poza tradycyjnymi lekcjami”. Równocześnie jednak ankietę ujawniły dość wyraźny podział uczniów na dwie grupy, manifestujący się na dwóch płaszczyznach. Jednym była medialna aktywność – około połowy uczniów potrafiących edytować wiki jeszcze przed szkoleniem to osoby dość aktywne medialnie – tworzą blogi, strony WWW (często w ramach projektów przygotowywanych na lekcji informatyki), publikują też w sieci własne zdjęcia, filmy oraz muzykę i teksty. Jednak znaczna część uczniów wciąż pozostaje przede wszystkim biernymi odbiorcami Internetu. Ta druga podgrupa wydaje się być głównym obiektem szkoleń prowadzonych w ramach takich inicjatyw jak „Wolontariat dla wiedzy”. Drugi podział dotyczy motywacji – w ankietach uczniowie mogli określić, co najsilniej, a co najslabiej motywowało ich do udziału w projekcie. Okazało się, że zdecydowanie najsilniejszym czynnikiem motywującym była „możliwość współtworzenia zasobów wiedzy”, która uzyskała zdecydowanie najlepszą średnią ze wszystkich ankiet, a aż 43% ankietowanych uznało ją za swoją główną motywację. Na drugim miejscu znalazł się strach przed konsekwencjami ze strony nauczyciela nadzorującego pracę w ramach projektu. W tym drugim przypadku widoczna była wyjątkowo silna polaryzacja odpowiedzi: dla 32% uczniów był to najsilniejszy czynnik motywujący, ale równocześnie dla 30% – najslabszy. Co zaskakujące, uczniowie niezbyt dużą wagę przywiązywali do szansy wygrania nagrody rzeczowej – zaledwie dla 12% uczniów stanowiła ona kluczową motywację. Zapewne ma to związek z relatywnie niską wartością nagród; można też w pewnym uproszczeniu założyć, że większość uczniów dobrych warszawskich szkół pochodzi z dość zamożnych rodzin. Kwestia motywowania uczniów wydaje się być zresztą kluczowym problemem do rozwiązania w ewentualnych kolejnych edycjach projektu: wielu uczniom nie podobał się przymus uczestnictwa (czemu dawali wyraz także w odpowiedziach na pytanie, co w projekcie im się nie podobało), ale równocześnie trzeba podkreślić, że spośród czterech klas ani jedna osoba nie zrealizowała zadania nadobowiązkowego. Można więc domyślać się, że całkowite pozbawienie uczniów presji ze strony nauczyciela mogłoby zaowocować zignorowaniem projektu (choć innym wytłumaczeniem niewykonania zadania nadobowiązkowego może być odwołanie się do kreatywności uczniów i brak precyzyjnych instrukcji, jak miałyby wyglądać taka praca). Nie można też przemilczeć wytłumaczenia, jakie w ankietach podawali niemal wszyscy uczniowie, tłumaczący się brakiem czasu i nadmiarem innych zajęć.

„Wolontariat dla wiedzy” można zresztą potraktować nie tylko jako projekt edukacyjny oraz inicjatywę diagnozującą problemy, jakie dotyczą kształcenia z użyciem Internetu, ale i jako diagnozę polskiego systemu edukacyjnego w ogóle. W zdumiewający sposób uczniowie potraktowali kwestię dyskusji – w sumie dokonali

104 edycji pod hasłami obowiązkowymi i 191 edycji w dyskusjach nadobowiązkowych. Biorąc pod uwagę liczbę opracowanych w ramach projektu not – było ich 225 – średnia wynosi łącznie zaledwie 1,31 wpisu na hasło. Spośród 79 osób, które edytowały noty, ponad połowa, bo aż 41 osób, nie wzięła udziału w ani jednej dyskusji! To zaskakujące tym bardziej, że komentowanie innych, wylosowanych podczas szkolenia not, należało do obowiązkowej części zadania. Potwierdza to częstą opinię, że w polskich szkołach zbyt mało uwagi przywiązuje się do przygotowania uczniów do wzajemnego komentowania swoich działań, formułowania merytorycznej krytyki i jej przyjmowania. W ankietach pojawiały się opinie, że komentarze były „złośliwe” i „bezsensowne”, uczniowie określają je jako „czepianie się na siłę” i „wymądrzanie”, choć w ocenie osób nadzorujących projekt było dokładnie odwrotnie – uczniowie raczej chwalili swoje prace, krytyka pojawiała się w tych wpisach sporadycznie. Wyjątek stanowi jedna szkoła, w której do dyskusji mocno włączył się nauczyciel i udzielone przez niego wsparcie sprawiło, że uczniowie docenili komentarze pod swoimi notkami. Gdyby w statystyce nie uwzględnić tej szkoły, i tak już bardzo niska średnia liczby dyskusji uległaby znacznemu obniżeniu. W ankiecie niespełna 39% uczniów uznało, że dyskusje na temat notek były dla nich w jakikolwiek sposób pomocne.

Niewątpliwym sukcesem projektu jest fakt, że w zaledwie miesiąc po jego rozpoczęciu, oprócz zgromadzenia pokaźnych zasobów przygotowanych przez uczniów notek, 9% uczestników przedsięwzięcia zadeklarowało, że edytowało hasła w innych niż „Wolontariat dla wiedzy” zasobach internetowych opartych na mechanizmie wiki. Nade wszystko jednak istotne wydaje się zniwelowanie pęknięcia pomiędzy szkołą, w której komputery wykorzystywane są niemal wyłącznie podczas lekcji informatyki, a życiem „poza szkołą”, w którym nowe technologie komunikacyjne przenikają wszystkie obszary życia. Z tej perspektywy uczniowie nabywają nie tylko wiedzę techniczną, ale też uczestniczą w pożytecznym w ich własnej ocenie przedsięwzięciu łączącym edukację medialną z zagadnieniami przydatnymi w nauce polskiego. Projekt przyczynił się też do stworzenia zasobów, które po wprowadzeniu niewielkich modyfikacji będą mogły być wykorzystane przez innych uczniów. Jeśli jednak „Wolontariat dla wiedzy” doczeka się kolejnych odsłon, szczególnie ważne wydaje się stworzenie mechanizmów, które zmniejszą u uczniów poczucie presji ze strony nauczyciela i wyeksponują rolę, jaką w tworzeniu zasobów sieciowych odgrywa dyskusja.

II. Raport organizacyjny

1. Opis projektu

1.1. Ogólna charakterystyka

Projekt „Wolontariat dla wiedzy” organizowany przez Fundację Nowoczesna Polska polegał na opracowaniu biogramów klasyków literatury polskiej i światowej oraz definicji epok i gatunków literackich na potrzeby biblioteki internetowej Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl/>). Wolne Lektury to biblioteka lektur szkolnych dla uczniów tworzona w ścisłej współpracy z Biblioteką Narodową i pod patronatem Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Dzięki współpracy z czterema szkołami autorami tych elementów biblioteki mieli zostać uczniowie pracujący wspólnie pod merytorycznym nadzorem nauczycieli i specjalistów-literaturoznawców.

Uczniowie pracowali na specjalnie w tym celu utworzonej platformie wiki. Wiki to nazwa szczególnego rodzaju stron internetowych, które można nie tylko oglądać, ale także tworzyć, edytować i zmieniać bezpośrednio za pomocą przeglądarki internetowej. Najważniejszymi zaletami wiki są szybkość, prostota oraz łatwość tworzenia i aktualizacji stron internetowych. Kolejnym, niezwykle istotnymi czynnikami jest możliwość współpracy przy tworzeniu stron wielu użytkowników, czasem rozsiansych po całej kuli ziemskiej, a w przypadku projektu „Wolontariat dla wiedzy” – po całej Warszawie.

W ramach projektu przewidziane było dodatkowe grupowe zadanie dla uczniów, którego istotą było kreatywne wykorzystanie przy pomocy narzędzi multimedialnych dowolnych treści zawartych w biogramach, opisach epok i/lub gatunków literackich.

Ważnym elementem projektu były przeprowadzane wśród uczniów szkolenia, które oprócz aspektów technicznych (zapoznanie się z platformą wiki) poruszały zagadnienia związane z edukacją medialną, czyli nauką wyszukiwania oraz krytycznego i skutecznego wykorzystywania informacji w świecie mediów elektronicznych – wykład został przeprowadzony przez dra Mirosława Filiciaka, jednego z nielicznych w Polsce specjalistów w tej dziedzinie.

Projekt miał charakter konkursowy. W każdej klasie wyłonieni zostali zwycięzcy, którzy wykazali największą aktywność (m.in. udział w wiki-dyskusjach), a stworzone przez nich noty były najlepsze z merytorycznego punktu widzenia. Osoby najbardziej aktywne, najbardziej zaangażowane w prace projektu i o największym wkładzie merytorycznym zostały nagrodzone drobnymi upominkami, a wszyscy aktywni uczestnicy projektu – dyplomami.

1.2. Cele

Cele „Wolontariatu dla wiedzy”:

- wykorzystanie uczniowskich umiejętności i pasji związanych z Internetem i komputerami do prac w trybie wolontariatu przy współtworzeniu biblioteki internetowej Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>);
- propagowanie pozytywnych wzorców oraz aktywizowanie w działania na rzecz społeczeństwa;
- pokazanie młodemu ludziom, że także oni mogą merytorycznie pomóc we współtworzeniu istotnych dla polskiej edukacji projektów.

1.3. Zadania

W okresie od 12 listopada 2007 roku do 7 stycznia 2008 roku projekt „Wolontariat dla wiedzy” przewidywał realizację następujących zadań:

1. Wytypowanie szkół, nauczycieli i klas biorących udział w projekcie.
2. Przygotowanie platformy informatycznej.
3. Opracowanie materiałów szkoleniowych dla uczniów oraz nauczycieli.
4. Przeprowadzenie szkoleń dla nauczycieli i dla każdej z klas biorących udział w projekcie.
5. Prace nad hasłami kontrolowane przez nauczycieli i organizatorów projektu.
6. Redakcja i akceptacja efektów pracy uczniów oraz wyłonienie zwycięzców w każdej z klas.
7. Zamieszczanie haseł w bibliotece Wolne Lektury.
8. Ewaluacja programu.
9. Akademy podsumowujące zakończenie prac, wręczenie nagród, podziękowań i dyplomów.

1.4. Spodziewane efekty realizacji projektu

Organizatorzy programu przewidywali osiągnięcie następujących efektów po jego realizacji:

- przeszkolenie z użyciem technologii multimedialnych 100 uczniów;
- wykorzystanie nowoczesnych technologii w nauczaniu języka polskiego;
- przełamanie barier między szkolną praktyką nauczania przedmiotów humanistycznych a zastosowaniami nowoczesnych technologii i zainteresowaniami młodzieży;
- tworzenie kompendium wiedzy literaturoznawczej (biogramów i haseł encyklopedycznych) dostosowanych do potrzeb uczniów gimnazjów i liceów;
- aktywizacja gimnazjalistów i licealistów w działania łączące realizowanie pasji (Internet, oprogramowanie wiki) z wypełnianiem obowiązków szkolnych (zdobywanie wiedzy i jej twórcze wykorzystywanie).

2. Partnerzy

Fundacja Nowoczesna Polska zajmuje się upowszechnianiem edukacyjnych zastosowań nowoczesnych technologii, a w szczególności (od 2001 roku) wspomaga polskie biblioteki i szkoły w procesie komputeryzowania oraz stosowania innowacyjnych, atrakcyjnych dla uczniów metod nauczania. Fundacja Nowoczesna Polska była organizatorem projektu „Wolontariat dla wiedzy”.

2ia (<http://2ia.pl>) – zajmują się projektowaniem i doradztwem w zakresie funkcjonalności i ergonomii serwisów internetowych. Wzbogacają i uzupełniają proces tworzenia serwisów opierając się na czterech filarach – użyteczności, architekturze informacji, dostępności i user experience. Na potrzeby projektu „Wolontariat dla wiedzy” zespół 2ia przygotował platformę wiki oraz sprawował informatyczną opiekę w czasie realizacji całego programu.

Nasza Księgarnia (<http://www.nk.com.pl>) – jedna z najstarszych oficyn wydawniczych w Polsce, powstała w 1921 roku. W jej ofercie znajduje się poezja i proza dla dzieci i młodzieży, bajki i wiersze, baśnie, powieści realistyczne i fantastyczne, klasyka i utwory współczesne. Wydawnictwo Nasza Księgarnia jest fundatorem nagród dla uczniów – 20 książek Edgara Allana Poe.

Helion (<http://helion.pl>) – wydawnictwo specjalizujące się w literaturze informatycznej. Ma na swoim koncie blisko 2000 wydanych tytułów dla użytkowników komputerów. Udział Helion S.A. w sektorze książki informatycznej w 2006 roku przekroczył 80% rynku. Blisko 70% oferty informatycznej to książki najbardziej uznanych światowych marek: O'Reilly, Pearson, Wiley. Wydawnictwo Helion jest fundatorem nagród dla uczniów – 10 Wikipedii na płycie DVD.

3. Beneficjenci projektu

3.1. Lista szkół uczestniczących w projekcie

1. Gimnazjum nr 40 z Oddziałami Integracyjnymi w Zespole Szkół nr 69 im. Armii Krajowej Grupy Bojowej „KRYBAR”, ul. Drewniana 8, 00-345 Warszawa; klasa druga pod opieką Anny Budziarek-Friedrich;
2. XXXIII Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika, ul. Bema 76, 01-225 Warszawa; klasa pierwsza o profilu biologiczno-chemicznym pod opieką Elżbiety Konkowskiej;
3. Autorskie Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące nr 42, ul. Iwicka 47 B, 00-735 Warszawa; klasa pierwsza o profilu ogólnym pod opieką Michała Friedricha;
4. LXIV Liceum Ogólnokształcące im. St. I. Witkiewicza, ul. Elbląska 51, 01-737 Warszawa; klasa pierwsza o profilu ogólnym pod opieką Daniela Zycha.

3.2. Rekrutacja

Zgodnie z założeniami projektu do współpracy zaprosiliśmy cztery klasy z czterech różnych szkół. Z uwagi na ograniczenia czasowe oraz finansowe uwzględniane były szkoły znajdujące się na terenie Warszawy. Głównym kryterium doboru było uzyskanie możliwie największej różnorodności. W rezultacie do konkursu stanęły obok siebie szkoły na różnym stopniu edukacyjnym oraz o specyficznej charakterystyce: gimnazjum z oddziałami integracyjnymi, liceum niepubliczne oraz dwa przodujące w warszawskich rankingach licea publiczne, z których jedno (im. Kopernika) jest szkołą dwujęzyczną.

4. Sprawozdanie z realizacji poszczególnych zadań

Ad 1. Wytypowanie szkół, nauczycieli i klas biorących udział w projekcie

Patrz punkt 3.1. (Lista szkół uczestniczących w projekcie) oraz 3.2. (Rekrutacja) niniejszego raportu.

Nauczyciele zaproszeni do realizacji projektu:

Anna Budziarek Friedrich – absolwentka polonistyki UW oraz dziennikarstwa na WDInP UW, specjalność fotografia prasowa. Przygotowuje rozprawę doktorską w ILP Wydziału Polonistyki UW. Glottodydaktyk, nauczycielka akademicka, licealna, a obecnie gimnazjalna.

Michał Friedrich – nauczyciel języka polskiego w Autorskim LO Niepublicznym nr 42 w Warszawie, doktorant na Wydziale Polonistyki UW, animator kultury. Pisuje do „Przeglądu Powszechnego” i „Meritum”. Najistotniejsze zainteresowania naukowe: literatura i sztuka barokowa, teatr awangardowy XX i XXI w., subkultura młodzieżowe.

Elżbieta Konkowska – nauczycielka języka polskiego w XXXIII LO im. Mikołaja Kopernika gdzie pełni także funkcję przewodniczącej Zespołu Przedmiotowego Języka Polskiego. Przez pięć lat pracowała jako nauczycielka akademicka w Wyższej Szkole Humanistycznej w Pułtusku. Była również egzaminatorem okręgowej Mazowieckiej Olimpiady Literatury i Języka Polskiego oraz egzaminatorem w Urzędzie Spraw Cywilnych.

Daniel Zych – nauczyciel, polonista w LXIV Liceum Ogólnokształcącym w Warszawie im. St. I. Witkiewicza. Autor podręczników szkolnych do języka polskiego.

Ad. 2. Przygotowanie platformy informatycznej

Platforma informatyczna wiki przygotowana została przez zespół 2ia (Szymon Błaszczyk, Stanisław Małolepszy, Krzysztof Urbański).

Adres platformy: <http://wolnepodreczniki.pl/wolontariat>.

Specjalna strona wiki była platformą zamkniętą, dostępną po zalogowaniu tylko dla wybranego kręgu użytkowników: nauczycieli, uczniów i osób opiekujących się projektem. 20 grudnia 2007 roku (termin ukończenia prac nad notami) wiki zostało zablokowane dla uczniów biorących udział w projekcie. Po dokonaniu redakcji i akceptacji powstałych materiałów oraz po wytypowaniu zwycięzców i rozdaniu nagród wiki zostało odblokowane, aby przed opublikowaniem not na stronie uczniowie mieli jeszcze szansę ich uzupełnienia oraz dopisania bibliografii.

Ad. 3. Opracowanie materiałów szkoleniowych dla uczniów oraz nauczycieli

Materiały szkoleniowe dla nauczycieli składały się z następujących elementów:

- ogólny opis projektu z wyszczególnieniem zadań uczniów oraz nauczycieli;
- przykładowe noty z każdej z możliwych kategorii (autor, gatunek, epoka) przygotowane przez Aleksandrę Sekułę (pkt 2 aneksu);
- szablony poszczególnych kategorii przygotowane przez Olę Sutkowską (pkt 3 aneksu).

Materiały szkoleniowe dla uczniów stanowił wykaz najważniejszych zagadnień związanych z użytkowaniem platformy wiki.

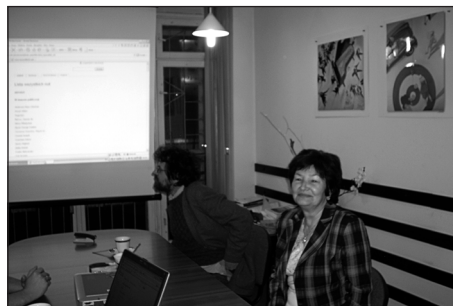
Ad. 4. Przeprowadzenie szkoleń dla nauczycieli i dla każdej z klas biorących udział w projekcie

Spotkanie organizacyjne połączone ze szkoleniem dla nauczycieli

Spotkanie z nauczycielami biorącymi udział w projekcie odbyło się 19 listopada 2007 roku w siedzibie Fundacji Nowoczesna Polska. Prowadzili je Olga Sutkowska oraz Mirosław Filiciak. Spotkanie podzielone zostało na dwie części: część organizacyjną oraz część o charakterze szkoleniowym.

Podczas części pierwszej omówione zostały następujące zagadnienia:

1. Ogólna charakterystyka projektu „Wolontariat dla wiedzy” wraz z prezentacją biblioteki internetowej Wolne Lektury.

Od prawej: Elżbieta Konkowska, Daniel Zych

2. Zadania uczniów: udział w szkoleniu przeprowadzanym na terenie szkoły ucznia; opracowanie wyznaczonych haseł; obserwowanie postępów kolegów zarówno z własnej klasy, jak i z pozostałych szkół – udział w wiki dyskusjach; dodatkowe grupowe zadanie.
3. Zwadania nauczycieli: motywowanie podopiecznych do pracy; kontrola postępów ich pracy na wiki; sprawdzenie not swoich uczniów pod kątem merytorycznym, dokonanie wstępnej redakcji haseł oraz podanie propozycji zwycięzców.
4. Kryteria oceniania:
 - merytoryczne;
 - aktywność na wiki – liczba edycji poszczególnych not, liczba edycji w dyskusjach, liczba dni pracy na wiki.

Druga część spotkania miała charakter szkoleniowy. W pracowni komputerowej nauczyciele zapoznawali się z podstawowymi zasadami użytkowania platformy wiki.

Szkolenia uczniów

Szkolenia odbyły się w każdej z klas w następujących terminach:

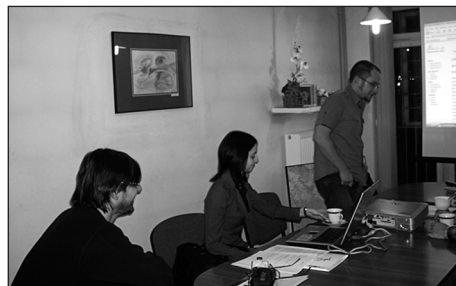
- ALON42¹ – 21 listopada 2007 roku
- Drewniana8 – 4 grudnia 2007 roku
- Kopernik – 20 listopada 2007 roku
- Witkacy – 22 listopada 2007 roku

Szkolenia trwały dwie godziny lekcyjne i odbywały się w pracowniach multimedialnych. Każde szkolenie składało się z dwóch części.

Część pierwsza – prowadząca: Olga Sutkowska

1. Zapoznanie uczniów z projektem:
 - omówienie celów „Wolontariatu dla wiedzy”;

¹ ALON42, Drewniana8, Kopernik, Witkacy – są to skrócone nazwy szkół biorących udział w projekcie stosowane podczas realizacji projektu. Dla zachowania ciągłości będą stosowane również w niniejszym sprawozdaniu, a także w poszczególnych załącznikach.

Od lewej: Miroslaw Filiciak, Anna Budziarek-Friedrich, Michał Friedrich

Od lewej: Daniel Zych, Elżbieta Konkowska, Anna Budziarek-Friedrich, Michał Friedrich, Miroslaw Filiciak

Szkolenie z uczniami – Kopernik

- wyznaczenie zadań uczniów oraz prezentacja szablonów i przykładów;
 - omówienie kryteriów oceniania pracy uczniów.
2. Szkolenie techniczne z użytkowania platformy wiki:
- rejestracja użytkowników;
 - podstawowe zasady edycji.

Część druga – prowadzący: Mirosław Filiciak

Wykład z zakresu edukacji medialnej poruszający następujące zagadnienia:

- idea edukacji medialnej – wprowadzenie;
- popkultura i sfera publiczna – media jako przestrzeń debaty społecznej;
- nowe media i uczestnictwo w kulturze – przykłady.

Ad. 5. Prace nad hasłami kontrolowane przez nauczycieli i organizatorów projektu

Prace na platformie wiki trwały od 20 listopada 2007 roku (termin pierwszego szkolenia) do 20 grudnia 2007 roku. Nad pracami czuwali nauczyciele związani z projektem oraz organizatorzy, którzy moderowali pracę uczniów poprzez systematyczne umieszczanie nowych wiadomości w aktualnościach (strona główna wiki „Wolontariatu dla wiedzy”) oraz poprzez udział w dyskusjach nad poszczególnymi hasłami, w dyskusjach kont użytkowników, w dyskusji strony głównej.

Szczegółowe sprawozdanie z aktywności uczniów na wiki stanowi punkt 5 niniejszego raportu.

Ad. 6. Redakcja i akceptacja efektów pracy uczniów oraz wyłonienie zwycięzców w każdej z klas

Wstępna redakcja i akceptacja efektów pracy uczniów dokonana została przez nauczycieli zaangażowanych w projekt. Ostateczną redakcją zajęła się Aleksandra Sekuła.

Zwycięzcy zostali wyłonieni na podstawie opinii nauczycieli oraz wyników zestawienia szczegółowej aktywności użytkowników na wiki sporządzonego przez Olę Sutkowską (pkt 5).

Szkolenie z uczniami – Kopernik

Szkolenie z uczniami – ALON42

Szkolenie z uczniami – Drewniana8

Ad. 7. Zamieszczanie haseł w bibliotece Wolne Lektury

Hasła zostały włączone w zasoby biblioteki Wolne Lektury przez zespół Fundacji Nowoczesna Polska.

Ad. 8. Ewaluacja programu

Po zakończeniu programu wszyscy uczniowie wzięli udział w badaniu skuteczności projektu wypełniając indywidualne, anonimowe ankiety (pkt 1 Aneksu). Odkryto się także badanie fokusowe, w którym wzięli udział nauczyciele. Wyniki ewaluacji zostały ujęte w raporcie merytorycznym przygotowanym przez Mirosława Filiciaka (część I raportu).

Ad. 9. Akademie podsumowujące zakończenie prac, wręczenie nagród, podziękowań i dyplomów

Akademie odbyły się 7 i 8 stycznia 2008 roku. Uroczystego wręczenia nagród, dyplomów i podziękowań dokonali: Olga Sutkowska sprawująca pieczę nad całym projektem, Jarosław Lipszyc – prezes Fundacji Nowoczesna Polska, oraz dr Mirosław Filiciak.

Wszyscy uczniowie, którzy zrealizowali zakładane zadania projektu, otrzymali dyplomy uczestnictwa w „Wolontariacie dla wiedzy” oraz drobny upominek w postaci smyczy z logiem Wolnych Lektur. Oprócz tego w każdej z klas wytypowano wyróżniających się uczniów, którzy zostali uhonorowani jedną z następujących nagród:

- pamięć USB 1 GB z możliwością odtwarzania muzyki z logiem Wolnych Lektur (24 sztuki);
- książka Edgara Allana Poe ufundowana przez wydawnictwo Nasza Księgarnia (20 sztuk);
- Wikipedia na płycie DVD ufundowana przez wydawnictwo Helion (10 sztuk)

Organizatorzy projektu składają gorące podziękowania sponsorom nagród.

Wręczenie nagród – Witkacy

Wręczenie nagród – Witkacy

Wręczenie nagród – ALON42

Wręczenie nagród – Kopernik

Wręczenie nagród – Kopernik

Wręczenie nagród – Drewniana8

Wręczenie nagród – Drewniana8

Nagrody

5. Sprawozdanie z pracy uczniów na wiki

Przebieg pracy uczniów na wiki został zestawiony w tabelkach – po jednej tabelce dla każdej ze szkół. Tabelki są jednocześnie wykazem wszystkich uczniów, którzy zaangażowali się w projekt i wykonywali zadania zgodne z założeniami programu.

Schemat tabelki:

Szkoła	Data rejestracji	Liczba edycji not				Edycje w dyskusji		
uczeń, przyznana nagroda		1.	2.	3.	Ogółem	Noty obowiązkowe	Noty własne	Noty dodatkowe
		nazwa noty				liczba dyskusji, w których uczeń wziął udział [liczba różnych wpisów]		
		liczba edycji ²						
		daty edycji [liczba edycji w jednym dniu]			łączna liczba dni, podczas których powstawały noty	daty edycji w dyskusjach		

² Nie uwzględnione zostały edycje not, które miały miejsce podczas szkoleń.

ALON42	Liczba edycji not				Edycje w dyskusji	
	1.	2.	3.	*3	Noty obowiązkowe	Noty własne
Baraniecka Marta książka	Kossak-Szczucka Zofia	Conrad Joseph	Powieść realistyczna	5	-	-
	3	1	1			
	17.12	17.12	17.12	1		
Gołaszewska Ewa wikipedia	Panegiryk	Januszewska Hanna	Toast	15	1	-
	12	1	2		18.12	
	02.12 18.12	10.12	10.12 18.12	3		
Kwiatkowski Michał książka	Kruczkowski Leon	Powieść społeczno- obyczajowa	Dante Alighieri	8	-	-
	3	2	3			
Machnikowska Monika	Defoe Daniel	Krüger Maria	Powieść tendancyjna	3	-	-
	1	1	1			
	09.12	16.12	16.12	2		
Pietrzak Bartosz	Średniowiecze	Majdański arb Kazimierz	Pawlikowska- Jasnorzewska Maria	9	-	-
	2	2	5			
	17.12	18.12	10.12 [3] 18.12	3		
Przespolewski Przemysław	Libera Antoni	Tragifarsa	Nienacki Zbigniew	4	-	-
	2	1	1			
	17.12	17.12	17.12	1		
Rosińska Zuzanna pamięć USB	Tragedia	Lewis Clive Staples	Nałkowska Zofia	21	-	-
	10	5	6			
	17.12 [9] 18.12	17.12 [2] 18.12	18.12	2		

3 Patrz schemat tabeli na początku.

Sibiga Magdalena pamięć USB	Dwudziestolecie międzywojenne	Musierowicz Małgorzata	Schmitt Eric-Emmanuel	13	1	1
	4	5	4			
	28.11 [2] 05.12 13.12	28.11 [3] 13.12 14.12	28.11[2] 13.12	4	13.12	13.12

Data rejestracji: 21.11

Nikt nie wziął udziału w dyskusji o dodatkowej nocie.

DREWNIANA8	Liczba edycji not				Edycje w dyskusji		
	1.	2.	3.	7	Noty obowiązujące	Noty własne	Noty dodatkowe
Burdon Filip wikipedia	Twain Mark	Powieść fantastyczna	-	11	-	-	-
	9	2					
	11.12	11.12		1			
Dębski Bartek pamięć USB	Parandowski Jan	Sylwa	-	8	-	-	-
	7	1					
	11.12 [4] 15.12 19.12 [2]	19.12		3			
Jackowicz Kamil pamięć USB	Andersen Hans Christian	Aforyzm	-	32	6	2 [3]	1
	19	13					
	09.12 [17] 10.12 12.12	09.12 [9] 12.12 18.12 [2] 20.12		5	18.12	10.12 12.12	12.12
Kurek Paweł książka	Hemingway Ernest	Fantasy	-	34	-	-	-
	8	2					
	09.12 [7] 16.12	09.12		5			

Makles Bartosz pamięć USB	Tren	Lindgren Astrid	-	34	-	2	-
	9	25					
	10.12 11.12 [5] 13.12 19.12 20.12	11.12 [21] 13.12 19.12 [3]		5		13.12	
Markiewicz Jeremiasz książka	Baśń	Bobkowski Andrzej	-	32	-	-	-
	6	15					
	17.12 [17] 19.12 [3] 20.12	17.12 [2] 19.12		3			
Migdał Katarzyna pamięć USB	Kochanowski Jan	Czarna komedia	Hagiografia	19	5	3	1
	10	2	7				
	04.12 16.12 [5] 18.12 [4]	13.12 16.12	04.12 13.12 [4] 16.12 [3]	4	13.12	13.12 14.12 18.12	16.12
Mioduszewski Michał wikipedia	Dark fantasy	Horror	Stevenson Robert Louis	4	-	-	-
	2	-	2				
	15.12		15.12	1			
Pfeiffer Ida książka	Dramat szekspirowski	Centkiewiczowie Alina i Czesław	Powieść sensacyjna	2	-	-	7
	1	1	-				
	12.12	12.12		1			12.12
Płaskowicka Karolina książka	Pamiętnik	Jan Paweł II	-	18	-	-	-
	6	12					
	05.12 12.12 [4]	16.12		3			
Sailer Ewa pamięć USB	Gawęda szlachecka	Dickens Karol	-	8	-	-	-
	2	6					
	16.12	14.12 16.12 [4]		2			

Data rejestracji: 04.12

KOPERNIK	Liczba edycji not				Edycje w dyskusji		
	1.	2.	3.	*	Noty obowiąz- kowe	Noty własne	Noty dodat- kowe
Chwil Bartłomiej pamięć USB	Konopnicka Maria	Czarny kryminał	Historiografia	28	6 [7]	-	24
	12	6	10				
	21.11 [2] 22.11 24.11 [5] 25.11 [2] 03.12 07.12 [2]	21.11 [2] 22.11 [2] 07.12 [1] 17.12	21.11 [4] 03.12 [2] 05.12 06.12 17.12 [2]	9	03.12 17.12 19.12 20.12		14.12 17.12 19.12
Czarnecka Natalia	Szklarski Alfred	Anakreontyk	Byron George Gordon	12	6	-	1
	5	5	2				
	25.11 [3] 04.12	07.12 [3] 12.12	07.12	4	19.12		19.12
Gawrońska Iga	Prus Bolesław	Epitalamium	Moskalik	7	-	-	-
	2	5	-				
	26.11	11.12	-	2			
Grabarczyk Marta książka	Naborowski Daniel	Duma	Limeryk	33	1 [2]	1	4
	2	3	5				
	25.11 [5] 26.11 [6] 04.12 [2] 19.12	21.11 25.11 [2] 09.12 [3] 11.12 [3] 14.12 19.12	21.11 25.11 11.12 [4] 19.12	7	19.12	14.12	14.12
Jastrząb Katarzyna książka	Wyspiański Stanisław	Farsa	Pastisz	10	3	-	-
	20	5	10				
	19.12 20.12	09.12 10.12	26.11 [3] 05.12 09.12	6	19.12		

Krawczak Olga książka	Morsztyn Jan Andrzej	Dramat poetycki	Latopis	36	-	-	-
	11	9	16				
	25.11 [2] 26.11 [6] 04.12	25.11 [5] 26.11 [3] 04.12	25.11 [11] 26.11 [4] 04.12	3			
Krawczyk Marianna wikipedia	Reymont Władysław	Epos rycerski	Obrazek	35	2	-	9
	20	5	10				13.12
	13.12 [7] 19.12	26.11 09.12 19.12 [3]	09.12 [7] 13.12 19.12 [2]	4	20.12		
Kur Natalia	Karpiński Franciszek	Biografia	Groteska	8	1	-	-
	3	2	3				
	26.11 05.12 19.12	09.12 19.12	19.12		19.12		
Kwiatek Marta	Norwid Cyprian Kamil	Dytyramb	Maksyma	31	6 [7]	1	-
	11	14	6				
	21.11 [2] 04.12 [5] 16.12 20.12 [3]	16.12 [7] 20.12	20.12	4	20.12	10.12	
Laśkiewicz Joanna	Niemcewicz Julian Ursyn	Dumka	Makabreska	12	-	-	-
	6	4	2				
	30.11 [4] 04.12	30.11 10.12 [3]	30.11 19.12	4			

Machczyńska Daria pamięć USB	Horacy	Bildungsroman	Witkiewicz Stanisław Ignacy	19	3	2	-
	10	5	4	7	04.12 13.12	04.12 18.12	
	26.11 [2] 27.11 [4] 04.12 05.12 13.12 [2]	04.12 [2] 05.12 07.12 13.12	13.12 [3] 18.12				
Miecznikowska Izabela pamięć USB	Kasprowicz Jan	Chanson de geste	Haiku	17	4	3[4]	3
	5	4	8	7	10.12 19.12	06.12 19.12	10.12 19.12
	30.11 [2] 03.12 [2] 19.12	21.11 [2] 30.11 06.12	21.11 [1] 25.11 [5] 06.12 14.12				
Moczulska Karolina wikipedia	Hymn	Dobraczyński Jan	Przysłowie	21	2	-	1
	4	1	4	4	19.12		19.12
	24.11 [6] 17.12	06.12 [4] 17.12	17.12 [7] 18.12				
Mościcka Aneta	Molier	Dramat niesceniczny	Księga mądrościowa	9	-	-	-
	4	1	4	4			
	03.12 10.12 [2] 19.12	10.12	11.12 19.12 [3]				
Narloch Sabina pamięć USB	Sęp-Szarzyński Mikołaj	Esej	Opowiadanie	29	5 [6]	1	6
	9	6	14	8	09.12 18.12 20.12	15.12	15.12 20.12
	25.11 [2] 02.12 [3] 04.12 08.12 [2] 15.12	03.12 [2] 04.12 [2] 09.12	02.12 [4] 03.12 [3] 08.12 09.12 [3] 15.12 [2] 18.12				

Przybysz Paweł książka	Zapolska Gabriela	Felieton	Paszkwil	10	5	-	-
	4	4	2				
	13.12 [2] 15.12 20.12	26.11 03.12 10.12 17.12	13.12 15.12	7	13.12 14.12 17.12		
Puchta Marek pamięć USB	Oppman Artur	Dziennik	Melodramat	18	3	-	22
	5	9	4				
	20.11 09.12 [2] 14.12 15.12	20.11 [2] 25.11 [4] 26.11 03.12 09.12	20.11 09.12 [2] 15.12	7	09.12 15.12		26.11 19.12
Ryska Cezary pamięć USB	Sienkiewicz Henryk	Fantastyka naukowa	Opowieść genezyjska	84	3 [4]	6	-
	34	8	12				
	20.11 [10] 24.11 [17] 25.11 [5] 12.12	25.11 [4] 12.12	25.11 [3] 02.12 [3] 12.12				
	Mickiewicz Adam	Dramat liturgiczny	Kazanie	8	19.12 20.12	12.12 16.12	
	16	7	7				
	12.12 [9] 13.12 [2] 16.12 [4] 19.12	12.12 [5] 16.12	12.12 [5] 16.12 19.12				

Sandomierski Bartłomiej pamięć USB	Orzeszkowa Eliza	Elegia	Misterium	26	6	1	33
	14	7	5				
	25.11 [10] 27.11 03.12 [2] 04.12	27.11 03.12 [2] 07.12 [3] 11.12	27.11 03.11 11.12 12.12 [2]	7	07.12 18.12 19.12	12.12	25.11 26.11 27.11 29.11 03.12 07.12 09.12 10.12 13.12 18.12 20.12
Sławiński Tomasz pamięć USB	Potocki Wacław	Epitafium	Moralitet	24	-	2 [3]	24
	15	5	4				
	25.11 [13] 10.12	26.11 [2] 14.12 17.12 [2]	25.11 26.11 14.12 17.12	5		17.12 19.12	25.11 28.11 17.12 19.12 20.12
Słowik Olga	Sofokles	Dialog poetycki	Humoreska	18	1	-	1
	9	4	5				
	02.12 [5] 10.12 19.12 [3]	18.12 19.12 [3]	10.12 [2] 16.12	5	20.12		20.12
Starzycka Katarzyna książka	Słowacki Juliusz	Fantastyka socjologiczna	Pamflet	14	1	2	2
	5	4	5				
	24.11 [3] 08.12 15.12	08.12 [2] 14.12 15.12	01.12 08.12 [2] 15.12 [2]	5	16.12	08.12	16.12

Strzelczak Karolina wikipedia	Shakespeare William	Exemplum	Opowiadanie fantastyczne	13	-	-	1
	8	1	4	6			17.12
	24.11 [3] 14.12 [2] 17.12	25.11	02.12 12.12 [2] 17.12				
Szafran Danuta	Czechow Antoni	Antyutopia	Szyborska Wisława	2	-	-	-
	2			1			-
	28.11	-	-				
Szmigielska Magdalena	Goethe Johann Wolfgang, von	Autobiografia	Twardowski Jan	17	-	1	4
	12	1	4	4		12.12	12.12
	26.11 [10] 05.12 20.12	20.12	04.12 [2] 05.12 12.12				
Szulkowska Alicja pamięć USB	Leśmian Bolesław	Diariusz	Idylla	26	3	2	17 [18]
	10	5	11	8	20.12	03.12 17.12	03.12 07.12 17.12 18.12 19.12 20.12
	22.11 03.12 [4] 05.12 [5]	15.12 19.12 [4]	22.11 [4] 24.11 [3] 03.12 07.12 18.12 19.12				
Ślusarczyk Anna książka	Aleksander Fredro	Julian Tuwim	Apokalipsa	29	2	-	7
	9	8	12	5	14.12 19.12		13.12
	26.11 [2] 12.12 [2] 13.12 [3] 20.12	21.11 26.11 [3] 12.12 [2] 13.12 [2]	21.11 [1] 26.11				
Tytkowska Anna	Legenda	Gombrowicz Witold	Romans dworski	8	-	-	-
	2	3	3	3			
	16.12	24.11	20.12				

Data rejestracji: 20.11

WITKACY	Data rejestracji	Liczba edycji not				Edycje w dyskusji		
		1.	2.	3.	*	Noty obowiązkowe	Noty własne	Noty dodatkowe
Andrzejczak Kamil pamięć USB	1.12	Starożytność	Mackiewicz Józef	Papuzińska Joanna	35	1 [2]	3 [4]	9 [11]
		14	10	11				
		01.12 08.12 [5] 09.12 [7] 19.12	08.12 09.12 [1]	08.12 09.12 [1]	4	13.12	08.12	19.12
Czubaj Konrad	22.11	Wiersz	Lifting Hugh	Orwell George	3	-	-	-
		1	2	-				
		16.12	16.12	-	1			
Drągowska Katarzyna wikipedia	26.11	Powieść fantastyczno-naukowa	Knight Eric	Bełza Władysław	11	-	-	-
		3	4	4				
		18.12 [1] 19.12	18.12 [1] 19.12	18.12 [1] 19.12	2			
Gajewska Magdalena	22.11	Dramat narodowy	Bunsch Karol	Powieść psychologiczna	6	-	-	-
		1	2	3				
		18.12	17.12	17.12	2			
Głowacki Jan „Jesiong”	19.12	Dialog	Borowski Tadeusz	Powieść marynistyczna	5	-	-	-
		3	1	1				
		19.12	19.12	19.12	1			

Grad Paweł pamięć USB	22.11	Platon	Satyra	Kuncewiczowa Maria	13	-	-	-
		6	3	4	4			
		17.12 18.12 19.12 20.12 [3]	17.12 18.12 19.12	17.12 [1] 20.12				
Hnatowski Bartek książka	13.12	Brzechwa Jan	Dramat antyczny	Powieść podróżnicza	12	-	-	-
		7	2	3	3			
		13.12 [3] 18.12 19.12 [3]	18.12 19.12	19.12				
Karwowski Marcin	18.12	Poemat dygresyjny	Kafka Franz	II wojna światowa	16	-	-	-
		5	3	8	2			
		18.12	18.12	18.12 [1] 19.12				
Kłos Aneta wikipedia	15.12	Ballada romantyczna	Białoszewski Miron	Powieść gotycka	9	-	-	-
		3	5	1	2			
		15.12 [1] 18.12	15.12 [2] 18.12	18.12				
Kozieł Barbara	17.12	Erotyk	Czechowicz Józef	Powieść łotrzykowska	3	-	-	-
		6	7	5	1			
		17.12 [5] 18.12	17.12 [5] 18.12	17.12 [5] 18.12				
Kozłowska Anna	22.11	Modernizm	Salinger Jerome D.	Mroźek Sławomir	3	-	-	-
		1	1	1	1			
		14.12	14.12	14.12				

Krug Pamela wikipedia	22.11	Fraszka	Dąbrowska Maria	Proza poetycka	29	-	1	-
		7	18	4				
		28.11 18.12 [4]	05.12 18.12 [16]	28.11 18.12 [2]	3		20.12	
Krzonek Jakub pamięć USB	22.11	Romantyzm	Monar Ferenc	Różewicz Tadeusz	30	-	-	-
		11	1	8				
		10.12 19.12 [9]	19.12	6.12 19.12 [1]	3			
Lubaś Michał	19.12	Poemat	Żeromski Stefan	Figlik	8	-	-	-
		1	5	2				
		19.12	19.12	19.12	1			
Masewicz Natalia pamięć USB	22.11	Ballada	Barańczak Stanisław	Tolkien J.R.R.	7	1	1	-
		1	2	4				
		11.12	15.12 18.12	08.12 11.12 15.12 19.12	5		16.12	
Mastalerz Agnieszka pamięć USB	22.11	Nowela	Herling- Grudziński Gustaw	Skecz	18	6	1	-
		7	4	7				
		09.12	19.12	09.12 19.12 [1]	2		19.12	
Modelska Marta	22.11	Miłosz	Różewicz Stanisław	Oświecenie	3	-	-	-
		11	8	3				
		19.12	19.12	19.12	1			

Nowak Aleksandra wikipedia	22.11	Powieść epistolarna	Kipling Rudyard	Balzac Honore, de	5	-	-	-
		1	2	2				
		19.12	19.12	19.12	1			
Pabian Agnieszka pamięć USB	22.11	Pozytywizm	Montgomery Lucy Maud	Exupery Saint Antoine, de	12	2 [3]	2	-
		3	4	5				
		21.12	17.12 19.12 [1]	17.12 19.12 [1]	3	17.12 19.12	17.12 20.12	
Paszkowska Aleksandra książka	22.11	Powieść typu walterscot-towskiego	Krzysztoń Jerzy	Gall Anonim	16	1	1	-
		2	9	5				
		19.12	06.12 19.12 [2]	06.12 19.12 [4]	2	19.12	19.12	
Pielat Zofia	22.11	Epigramat	Chotomska Wanda	Powieść sentymalna	16	-	-	-
		11	3	2				
		17.12	17.12	21.12	2			
Poniecka Agnieszka pamięć USB	22.11	Dramat romantyczny	Bursa Andrzej	Powieść rzeka	23	4	1 + 1 ⁴	7 + 1
		7	8	8				
		07.12 11.12 [5]	07.12 11.12 [6]	06.12 10.12 [3] 11.12 [2]	4	17.12	11.12	13.12 17.12 19.12
Pytlak Urszula	17.12	Arkady Fiedler	Komedia obyczajowa	Recenzja	5	-	-	-
		1	-	4				
		17.12	-	17.12	1			

4 Dodatkowa dyskusja dotyczy konta użytkownika.

Rosa Karolina	22.11	Oda	Herbert Zbigniew	Speculum	11	1	-	-
		4	4	3				
		08.12	08.12	26.11 08.12 [2]	2	08.12		
Smyczyńska Kamila książka	18.12	Dramat mieszczański	Powieść przygodowa	Buthakow Michaił	6	5	-	-
		3	2	1				
		18.12	18.12	18.12	1	19.12		
Stolińska Barbara książka	22.11	Kronika	Gałczyński Konstanty Ildefons	Romans	8	-	-	-
		3	2	3				
		02.12 16.12 [1]	02.12 16.12	02.12 16.12 19.12	3			
Szymańska Katarzyna	22.11	Powieść	Kapuściński Ryszard	Augustyn	9	-	-	-
		4	2	3				
		19.12	19.12	19.12	1			
Ścibior Ewa książka	22.11	Pieśń	Jurgielewiczowa Irena	Utopia	14	-	-	-
		4	4	6				
		05.12	18.12	05.12 09.12	3			
Witczak Magda książka	22.11	Komedia	Dostojewski Fiodor	Psalm	23	-	-	-
		12	7	4				
		22.11 11.12 [2] 16.12 [4]	22.11 16.12 [5]	22.11 16.12 [1]	3			

Witkowska Justyna książka	22.11	Dialog moralistyczny	Boy-Żeleński Tadeusz	Powieść poetycka	6	-	-	-
		2	2	2				
		18.12 19.12	18.12 19.12	18.12 19.12	2			
Wyrzykowska Jowita pamięć USB	22.11	Powieść historyczna	Korczak Janusz	Cervantes Saavedra, Migiel de	7	-	-	-
		1	4	2				
		19.12	25.11 13.12 [3]	25.11 19.12	3			
Ziółkowska Adrianna książka	25.11	Sonet	Lem Stanisław	Myśliwski Wiesław	18	-	1	-
		7	5	6				
		25.11 16.12 [3] 19.12 [3]	25.11 16.12 [2] 19.12 [2]	25.11 16.12 [2] 19.12 [3]	3		20.12	

6. Podsumowanie

Podsumowanie	Planowana liczba uczniów	Liczba uczniów, którzy wykonali zadanie ⁵	Liczba not do opracowania	Liczba opracowanych not
ALON42	11	8 (+1) ⁶	33	26
Kopernik	29	28 ⁷	87	84
Witkacy	32	32	96	94
Drewniana8	24	11 (+8)	53	23
Ogółem	96	79 (+9)	269	225

⁵ Wykonane zadanie = rejestracja + praca nad notami (co najmniej nad jedną).

⁶ W nawiasie liczba uczniów zarejestrowanych, którzy nie zrobili nic.

⁷ Jedna osoba przepisała się do innej szkoły podczas trwania projektu.

1. Ankiety

1. Czy kiedykolwiek tworzyłeś/eś lub modyfikowałeś/eś własną stronę WWW lub bloga?

60% TAK

1a. Czy robiłeś/eś to w ostatnim tygodniu?

14% TAK

1b. Jeśli kiedykolwiek to robiłeś/eś opisz, jak to wyglądało.

Głównie blogi, strony WWW

2. Czy kiedykolwiek tworzyłeś/eś i publikowałeś/eś własne teksty, grafiki, muzykę lub inną twórczość w Internecie?

52% TAK

2a. Czy robiłeś/eś to w ostatnim tygodniu?

17% TAK

2b. Jeśli kiedykolwiek to robiłeś/eś, opisz, jak to wyglądało:

głównie zdjęcia, muzyka, filmy i teksty

3. Czy przed szkoleniem umiałeś/eś korzystać z wiki?

51% TAK

4. Czy od czasu uruchomienia projektu próbowałeś/eś edytować inne wiki (np. Wikipedię)?

9% TAK

5. Czy masz poczucie, że uczestnicząc w projekcie zwiększyłeś/eś swoją wiedzę z zakresu języka polskiego?

73% TAK

6. Co stanowiło dla Ciebie najsilniejszą motywację przy udziale w projekcie (przyporządkuj liczby od 1 do 4, gdzie 1 to główna motywacja, 4 – najmniej istotna):

- obawa przed konsekwencjami ze strony nauczyciela: średnio 2,47 (w tym 25 x „1”, 23 x „4”)
- nagroda rzeczowa: średnio 2,92 (w tym 9 x „1”, 28 x „4”)
- możliwość promowania swojego nazwiska w sieci: średnio 2,89 (w tym 11 x „1”, 33 x „4”)
- rywalizacja z innymi uczestnikami projektu: średnio 2,94 (w tym 1 x „1”, 37 x „4”)
- możliwość współtworzenia zasobów wiedzy: średnio 1,93 (w tym 33 x „1”, 9 x „4”)

7. Co w „Wolontariacie dla wiedzy” najbardziej Ci się nie podobało?

obok ograniczenia formułą notek najczęściej wymieniane wymuszenie udziału w projekcie i niezadowolenie z komentarzy

8. Co najbardziej Ci się podobało?

nauka wiki, odmienność od codziennych praktyk szkolnych

9. Co sprawiło Ci największą trudność?

wygospodarowanie wolnego czasu, zredagowanie odpowiednio krótkiej notki, znalezienie źródeł

10. W jaki sposób redagowałeś/eś hasła:

a. bezpośrednio na wiki 56%

b. w edytorze tekstu, a następnie gotowy efekt pracy wklejałam/em na wiki 44%

11. Czy uwagi w dyskusji pomogły Ci w tworzeniu haseł? Jeśli tak, to w jaki sposób?

39% TAK

pozytywne komentarze dotyczyły głównie uwag nauczyciela

12. Dlaczego nie wykonałeś/eś zadania nadobowiązkowego?

brak czasu i ochoty

niemal wszyscy tłumaczyli się brakiem czasu i nadmiarem obowiązków

2. Przykłady not dla różnych kategorii

KATEGORIA: AUTOR

ZYGMUNT KRASIŃSKI

Ur. 19 lutego 1812 r. w Paryżu

Zm. 23 lutego 1859 r. w Paryżu

Najważniejsze dzieła: „Nie-Boska komedia”; „Irydion”; „Psalm przyszłości”; „O Stanowisku Polski” oraz bloki korespondencji (m.in. do Delfiny Potockiej, Henryka Reeve, Augusta Cieszkowskiego, Bronisława Trentowskiego)

Dramatopisarz, poeta i prozaik, przedstawiciel polskiego romantyzmu (jeden z tzw. trójcy wieszczów). Najwybitniejsze dzieło, „Nie-Boską komedię”, prozatorski dramat romantyczny o rewolucji, przedstawiający racje i winy obu walczących stron, opublikował mając zaledwie 23 lata (1835). Z czasem przeszedł na pozycję ultrakonserwatywną (por. „Psalm przyszłości” publ. pod pseud. Spirydion Prawdzicki). Twórca radykalnej odmiany mesjanizmu polskiego.

Tytuł hrabiowski rodzina Krasińskiego uzyskała od Napoleona. On sam jako trzylatek pełnił funkcję Adiutanta Następcy Tronu (swego rówieśnika) i na uroczystościach nosił stosowny do tej funkcji mundur.

KATEGORIA: GATUNEK LITERACKI

BAJKA

Najważniejsi twórcy: Ezop, La Fontaine; w Polsce Biernat z Lublina, M. Rej, I. Krasicki, M. Konopnicka, J. Tuwim, J. Brzechwa, L.J. Kern i S. Lem

Krótki utwór fabularny (często wierszowany), którego rdzeń stanowi przypowieść, zawierająca pouczenie lub sugerująca pewien sąd ogólny; na początku lub końcu utworu może pojawiać się morał. Cechy: alegoryczność, stosowanie wyrazistych przeciwstawień (mądrość–głupota itp.), wykorzystywanie utrwalonych motywów i przypisywanie bohaterom jednoznacznych ról (często typy ludzkie lub cechy charakteru uosabiają zwierzęta). Wyróżnia się bajki narracyjne i alegoryczne oraz dydaktyczne, filozoficzne i publicystyczne. Jeden z najstarszych gatunków lit. (buddyjskie bajki, dżataki, liczą sobie 2500 lat).

KATEGORIA: EPOKA

MŁODA POLSKA

Czas 1890–1918

Najwybitniejsi twórcy J. Kasprówicz, Z. Przesmycki (Miriam), W. Berent, K. Irzykowski, S. Brzozowski, T. Miciński, T. Boy-Żeleński, L. Staff, B. Leśmian, S. Przybyszewski, S. Wyspiański

Reprezentatywne gatunki liryka osobista, hymn, sonet, powieść, dramat, tragifarsa

Młoda Polska to wyróżniana w polskiej historii literatury epoka literacka, pokrywająca się częściowo z europejskim modernizmem. Cechy charakterystyczne: przeciwstawianie się pozytywistycznemu racjonalizmowi i materializmowi oraz krytyka porządku społeczno-politycznego i obyczajowości mieszczańskiej (walka cyganerii artystycznej z filistrami). Na epokę wpłynęła filozofia Schopenhauera, Nietzschego oraz Bergsona. Charakterystyczne zjawiska: dekadentyzm, podkreślanie wyobcowania człowieka w świecie, absolutyzacja sztuki (hasło „sztuka dla sztuki”), symbolizm, ekspresjonizm. Inna nazwa – neoromantyzm. Cezurę końca epoki wyznaczają: wybuch rewolucji lutowej (1905), początek (1914) lub koniec (1918) I wojny światowej.

3. Szablony not dla różnych kategorii

KATEGORIA AUTOR

Ur. data, miejsce

Zm. data, miejsce

Najważniejsze dzieła od czterech do sześciu przykładów

Opis (60–80 słów): krótka nota biograficzna; przynależność epokowo-gatunkowa; ciekawostki z życia lub twórczości.

KATEGORIA GATUNEK LITERACKI

Najważniejsi twórcy kilka przykładów z Polski i ze świata

Opis (60–80 słów): definicja; ciekawostki.

KATEGORIA EPOKA

Czas w Polsce i na świecie

Najwybitniejsi twórcy kilka przykładów z Polski i ze świata

Reprezentatywne gatunki

Opis (60–80 słów): cechy charakterystyczne; nurty; ciekawostki.